

Muzika, kuri keičia

Ligita Grybauskienė
Klaipėdos Prano Mašiotų progimnazijos
muzikos mokytoja ekspertė

Parengė Austėja Kavoliūtė

Muzika mano gyvenime atsirado dar vaiksytėje. Leisdama kaime vasaras, klausydavausi simfonijų per patefoną ir diriguodavau. Mokykloje buvau įsikibusi į meninio ugdymo vadovės „sijoną“ ir visą laiką svajojau groti pianinu. Nors į muzikos mokyklą įstojau tik iš trečio karto. Sužinojus, kad nepavyko, pirmus du kartus buvo labai skaudu. Tėvai antroje klasėje, kai dar nebuvo populiariu, samdė privačią muzikos mokytoją. Taip pat pradžioje man siūlė rinktis groti smuiku ar akordeonu, bet svajojau tik apie fortepijoną. Tais laikais vietų fortepijono pamokose buvo labai ribotas skaičius, pavyzdžiui, iš miesto galėjo priimti tik apie septynis vaikus. Tačiau mano tikslas buvo aiškus. Visą gyvenimą žinojau, kad būsiu muzikantė. Todėl muzikos mokyklą lankiau kaip šventovę ir niekada nekilo minčių mesti, nors muzikoje reikėjo daug dirbti.

Nežinau iš kur manyje kilo toks didelis noras groti. Šeimoje buvau pirmoji, kuri pasirinko tokį kelią. Jaučiu, kad muzika man buvo duota tarsi iš aukščiau, lyg iš anksto numatytas kelias, kuriuo turėjau eiti. Todėl mokslus tęsiau Kaune. Galiausiai, gyvenimo kelias nuvedė mane į Klaipėdą, kur baigiau muzikos mokytojo chorvedybos specialybę ir magistrą chorvedybos srityje.

Muzika žmogaus gyvenime daro didelius stebuklus, ir mokslininkai yra įrodę jos naudą vaikams nuo pat mažens, nepaisant jų muzikalumo lygio. Ji prisideda prie emocinio brandumo, dėmesio, kantrybės, atminties lavinimo ir padeda skleisti mūsų kūrybiškumui.

Dėl to gaila, kad žmonės, o kartais ir mokinių tėvai nepelnytai nuvertina muzikos pamoką bendrojo lavinimo mokyklose. Tai formuoja vaikams nuostatą, kad muzika yra nesvarbi, o svarbiausi – egzaminai. Tačiau svarbu prisiminti, kad visi menai prisideda prie kultūringo žmogaus ugdymo.

Taip pat muzikos pamoka skatina empatiją ir bendravimą, nes joje mažai individualaus darbo. Viskas vyksta komandoje: reikia girdėti kitus ritmuojant, dainuojant, grojant, sutarti ir pritarti. Vis dėlto, muzikoje, norint pasiekti rezultatą, reikia įdėti daug darbo ir pastangų. Visada stengiuosi su vaikais siekti geriausių rezultatų. Mano tikslas – kad mokiniai pajautų malonumą ir gebėtų kūrinį atlikti ant scenos.

Šiandien pamokose deriname įvairius mokymosi metodus. Mokiniai ne tik naudoja kūno perkusiją, dainuoja, kuria, bet ir groja skirtingais instrumentais. Visa teorija tampa gyva per veiklą. Ji įsisavinama dainuojant, ritmuojant ar improvizuojant. Tokios pamokos skatina kūrybiškumą, suteikia džiaugsmo ir leidžia kiekvienam mokiniui atrasti savąjį kelią į muzikos pasaulį. Taip pat grojant, pavyzdžiui, dūdelėmis ar ukulelėmis, lavinama smulkioji motorika. Ugdome vaikų kritinį mąstymą, padedantį atskirti kokybišką atlikimą nuo prasto, formuojame estetinį skonį bei mokome suprasti muzikos kontekstą.

Vaikus, neturinčius įgimtos muzikos dovanos, būtina drąsinti, suprantant, kad atkaklus darbas atneša rezultatą. Vieni jį pasiekia anksčiau, kiti – vėliau, bet visi vaikai išmoksta dainuoti tiksliai.

Svarbu stengtis klausytis kitų ir nenuleisti rankų. Muzikanto darbas yra sunkus, bet teikia didelį pasitenkinimą ir džiaugsmą. Šioje sunkioje kelionėje mums nenusivilti padeda koncertai. Kai monotonišką darbą pakeičia spindinčios jų akys ir parodo, kiek daug jie geba.

Mokiniam itin svarbus muzikinis stilius ar žanras. Esame linkę manyti, kad maištaujantys paaugliai klausosi tik trankios muzikos, tačiau tai nebūtinai tiesa. Svarbiausia yra emocijos, kurias kūrinys sukelia, o kiekviena melodija atranda savo vietą žmogaus gyvenime. Kadangi muzikos pasaulis platus, neįmanoma per pamokas aprėpti visų stilių, kultūrų ir žanrų. Vis dėlto, stengiuosi tai atlikti. Kartais tenka net nustebinti vaikus. Kai parodau mokiniams klasikinį kūrinį, o po to jo remiksą su ritmu, jų akys nušvinta, jie pamato, kad tas pats kūrinys gali skambėti visiškai kitaip.

Jeigu kiekvienas žmogus suprastų, kad muzika yra tarsi kalba be žodžių, perduodanti emocijas ir kultūrą, būtų lengviau įvertinti jos svarbą ugdymo sistemoje. Nors raidžių atrodo daug, jas išmokstama skaityti per kasdienį darbą. Lygiai taip pat ir natos. Jas reikia skaityti, kad atsirastų jėgūdis. Kaip knygos leidžia pažinti istoriją, taip ir muzika leidžia pažinti praeities kontekstą ir vystymąsi. Šiuolaikinio ugdymo uždavinys – ne tik perduoti teoriją, bet ir leisti vaikams patirti muzikos grožį ir atlikimo džiaugsmą per aktyvią veiklą ir kūrybą.

